

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Наукове товариство анатомів, гістологів,
ембріологів та топографоанатомів України**

ЗБІРКА ТЕЗ ТА СТАТТЕЙ
науково-практичної інтернет-конференції
з міжнародною участю

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ
МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

ПОЛТАВА
19-20 жовтня 2023 року

Редакційна колегія:

Вячеслав ЖДАН – головний редактор

Галина ЄРОШЕНКО – заступник головного редактора

Наталія УЛАНОВСЬКА-ЦИБА – відповідальний редактор

Матеріали науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ». – Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2023. – 207 с.

порівнянні з інтактним станом така межа концентрації ВБ- SH фіксувалася у 100% білих щурів.

Концентрацію пероксидази в гомогенаті печінки було зареєстровано в межах 4,1–10,7 нмоль/мг. На підставі кількісних показників сироватки експериментальних тварин встановлено, що середня концентрація пероксидази у тканині печінки дорівнює $7,94 \pm 1,12$ нмоль/мг. Визначено, що внаслідок впливу рентгенівських променів концентрація пероксидази в крові знизилася на 29 % порівняно з рівнем інтактного стану. Це зниження спостерігалось у 80% піддослідних тварин. Концентрація каталази в печінці білих щурів, які зазнали впливу РЛ, знизилася на 80% порівняно з нормою. У пробах, відібраних у окремих піддослідних тварин, мінімальна межа концентрації каталази становила 160 мкат/л, а максимальна – 270 мкат/л. Середнє значення концентрації каталази в такому діапазоні дорівнювало 199 ± 19 мкат/л і було на 12 % менше рівня в інтактному стані.

Висновки. У досліджених гомогенатах печінки і сироватки крові білих щурів підданих опроміненню рентгенівськими променями протягом 5 днів активність ферментів печінки, маркерів системи антиоксидантного захисту, а також кількісне вміст ДК і МДА перетерплюють.

Балаєва Ш.М., Султанова М.Дж., Джафарзаде Н.Дж.
Azerbaijan Medical University, Baku, Azerbaijan

ЗАХВОРЮВАНІСТЬ ДИТЯЧОГО І ПІДЛІТКОВОГО НАСЕЛЕННЯ АЗЕРБАЙДЖАНА

Стан здоров'я дітей та підлітків, оцінений аналізом захворюваності, є соціально значущою проблемою розвитку суспільства. Захворюваність, поряд з демографічними показниками, є чутливим барометром соціально-економічного розвитку країни, ефективності діяльності органів і установ охорони здоров'я, соціальної сфери в цілому. Глобальним пріоритетом охорони здоров'я є оптимальний розвиток знань, навичок і якостей у ранньому дитинстві, що може зменшити ризики для здоров'я протягом усього життя. Протягом останніх десятиліть спостерігається негативна тенденція погіршення здоров'я дітей і підлітків. Зростає поширеність анемії, захворювань органів травлення, функціональних відхилень і хронічних захворювань. Нині педіатри, гігієністи та антропологи висловлюють велику стурбованість різким погіршенням показників фізичного розвитку та інших показників здоров'я, фізичної працездатності та фізичної підготовленості. Серед нозологій переважають захворювання опорно-рухового апарату, патології систем травлення та кровообігу. У статті

представлені дані про захворюваність дітей віком від 0 до 13 років та підлітків 14–17 років за період 2007–2016 років. у Азербайджані. Проведено аналіз поширеності захворювань, що належать до різних класів МКХ-10 та оцінку зміни структури захворюваності за десятирічний період. У роботі використано матеріали Державного комітету зі статистики Азербайджанської Республіки. Моніторинг стану здоров'я дітей свідчить про те, що вже на дошкільному етапі кількість практично здорових дітей не перевищує 10 %, а значна частина обстежених дітей (70 %) мають декілька функціональних розладів. У 2016 році загальна захворюваність підлітків 14–17 років становила 2530,4 випадків на 10 тис. населення. За досліджуваний 10-річний період відбулося зростання загальної захворюваності в 2,5 раза, яка у 2007 р. становила 993,1 випадку на 10 тис. підлітків.

Хвороби органів дихання, як і в структурі захворюваності дітей 0-13 років, посідають перше місце в структурі захворюваності підліткового віку з часткою 42 % і поширеністю 1053 випадки на 10 тис. населення. Поширеність захворювань органів травлення серед підлітків у 2016 році становила 277,2 випадку на 10 тис. населення, і цей клас захворювань посідав друге місце з часткою 11 %. Третє місце займають окремі інфекційні та паразитарні хвороби з частотою 206,6 випадків на 10 тис. населення та часткою 8 % у структурі захворюваності. Далі в структурі за порядковим порядком: травми та отруєння (4 місце; поширеність – 189,4 випадків); хвороби ока та його придатків (5 місце; поширеність – 144,8 випадків); хвороби крові та кровотворних органів (6 місце; поширеність – 132,1 випадків). У 2007 році клас інфекційних та паразитарних хвороб займав друге місце з частотою 111,4 випадків на 10 тис. населення. Далі, на третьому місці, розташувався клас травм та отруєнь з показником 73,9 випадків на 10 тис. підлітків. Четверте місце посіли хвороби органів травлення з поширеністю 73,6 випадків. Частота захворювань органів травлення у 2016 році порівняно з 2007 роком зросла в 3,8 раза. Також зросла поширеність захворювань очей та їх придатків, і цей клас піднявся з сьомого місця у 2007 році на п'яте місце у 2016 році. Встановлено, що хоча загальна захворюваність дітей 0–13 років мала тенденцію до зниження, спостерігається явне зростання поширеності захворювань травної, нервової, опорно-рухової систем, органів кровотворення, хвороб очей та придатків. За період 2007–2016 років загальна захворюваність підлітків 14–17 років збільшилась у 2,5 рази. Зростання захворюваності спостерігалось практично за всіма класами хвороб. Особливо високі темпи поширення захворювань нервової, травної, опорно-рухової та сечостатевої систем, хвороб очей.

Зміст

Агаєв Е.К., Ісмаїлова З.Е., Гасанов А.Б., Ісрафілова С.Б. ПОРІВНЯННЯ РІЗНИХ ВИДІВ АНАСТОМОЗІВ ВИКОРИСТОВУВАНИХ У НЕВІДКЛАДНІЙ ЧЕРЕВНОЇ ХІРУРГІЇ	4
Акімов О.Є. ВПЛИВ СТИМУЛЯЦІЇ ОРГАНІЗМУ БАКТЕРІАЛЬНИМ ЛІПОПОЛІСАХАРИДОМ НА РОЗВИТОК ОКСИДАТИВНО- НІТРОЗАТИВНОГО СТРЕСУ У СКЕЛЕТНІЙ М'ЯЗОВІЙ ТКАНИНІ ЗА УМОВ МЕТАБОЛІЧНОГО СИНДРОМУ	5
Багіров І.М. ВПЛИВ РЕНТГЕНІВСЬКИХ ПРОМІНЬ НА МЕТАБОЛІЗМ ПЕЧІНКИ	6
Балаєва Ш.М., Султанова М.Дж., Джафарзаде Н.Дж. ЗАХВОРЮВАНІСТЬ ДИТЯЧОГО І ПІДЛІТКОВОГО НАСЕЛЕННЯ АЗЕРБАЙДЖАНА	8
Бауман С.С., Шешукова О.В., Труфанова В.П., Мосієнко А.С., Казакова К.С., Падалка А.І., Поліщук Т.В. ПРОГНОЗУВАННЯ ВПЛИВУ ХРОНІЧНОГО ГАСТРОДУОДЕНІТУ НА ВИНИКНЕННЯ ЗАПАЛЕННЯ ПАРОДОНТУ У ДІТЕЙ	10
Баштан В. П., Чорнобай А.В., Муковоз О. Є., Гагал О.В., Яковенко Л.Д. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА НЮАНСИ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТІВ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ ЗДОБУВАЧАМ ВИЩОЇ ОСВІТИ	11
Білаш С.М., Проніна О.М., Коптев М.М., Пирог-Заказникова А.В., Білаш В.П., Кононов Б.С., Донченко С.В., Олексієнко В.В., Олійніченко Я.О. ПЛАНУВАННЯ І ОПТИМІЗАЦІЯ РОЗПОДІЛУ РОБОЧОГО ЧАСУ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДР МОРФОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ	13
Білаш С.М., Проніна О.М., Коптев М.М., Пирог-Заказникова А.В., Кононов Б.С., Донченко С.В., Олексієнко В.В., Олійніченко Я.О. МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	17
Білаш В.П., Свінцицька Н.Л., Білаш С.М., Лисаченко О.Д., Біланов О.С. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО МЕДИКА ТА ЙОГО ПРОФЕСІЙНО-ЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	21
Бичко М.В. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ; ОСНОВИ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ»	25
Бойченко О.М., Мошель Т. М., Крутікова А. Д. ЗАЛЕЖНІСТЬ СТОМАТОЛОГІЧНОГО СТАТУСУ ВІД ХАРЧОВИХ ЗВИЧОК ПАЦІЄНТІВ	27